

Miljøministeriet
Sara Wæver Hagelund
sawah@mim.dk

DANSK
SKOVFORENING
Amalievej 20
1875 Frederiksberg C
Danmark

Telefon 3324 4266
info@skovforeningen.dk
www.skovforeningen.dk

16. juni 2022

Dansk Skovforenings bemærkninger til dispositionen for rapport om skovloven

Tak for muligheden for at fremsende bemærkninger til udkast til disposition for rapport om Skovloven i forbindelse med lovgennemgangen.

Overordnede bemærkninger til disposition for gennemgang af Skovloven

Dansk Skovforening ønsker, at der lægges vægt på en grundig indledende gennemgang af Skovlovens historik og begrundelserne for de afvejsninger og for det helhedssyn på skoven, som den nuværende formålsparagraf er udtryk for.

I forhold til skovens biodiversitet ser vi frem til, at behandlingen af emnet sker med et faktisk udgangspunkt og med en tilgang om, hvordan skovens biodiversitet kan fremmes også i den dyrkede skov.

Det er åbenlyst for Dansk Skovforening, at det samfundsmæssige behov for træ og ikke-fossilt kulstof til den grønne omstilling betyder, at skovens produktion af træ skal fastholdes, og at Skovloven og dens formålsparagraf fortsat skal reflektere dette meget væsentlige samfundsmæssige behov.

Samtidigt er Skovloven en af forklaringerne på, at det er lykkedes at udvide skovarealet så meget, at det inden for en overskuelig tidshorisont vil være muligt at indfri den politiske målsætning om 20-25 procent skov i Danmark.

Helt overordnet finder Dansk Skovforening det vigtigt, at der lægges vægt på at gøre det attraktivt at fremme biodiversiteten gennem positive incitamentter på private arealer frem for generel regulering. Derfor bør hovedvægten i analysen lægges på at identificere de barrierer, der kan være i lovgivningen for at fremme biodiversiteten og løsninger herpå, frem for at fokusere på yderligere regulering. Det er tydeligt indikeret i kommissoriet for arbejdet:

" Gennemgangen skal have fokus på følgende emner:

a) Skovloven. Mulige barrierer og begrænsninger i skovloven for at fremme biodiversitet og understøtte adgang og friluftaktiviteter m.v. skal afdækkes. Der skal endvidere udarbejdes forslag til at håndtere disse barrierer og begrænsninger.

Som mulige barrierer og begrænsninger for at fremme biodiversitet kan navnlig nævnes lovens krav om højstammede træer, hugstmodenhed, foryngelsespligt, udmatrikulering af

skovejendomme og forbud mod dyrehold, som også er nogle af de krav i skovloven, der fraviges i udkastet til lovforslag om naturnationalparker. I forlængelse heraf vil der f.eks. kunne gives øget mulighed for skovgræsning og etablering af lysåbne arealer. Endvidere vil der kunne ses på muligheden for at ophæve fredskovspligt af hensyn til gennemførelse af naturgenopretningsprojekter. Analysen vil både omfatte større og mindre projekter omfattet af skovloven.

Den restriktive praksis for at etablere anlæg og opføre bygninger kan udgøre en barriere for bl.a. flere og bedre støttepunkter til friluftslivet, lokale udviklingsmuligheder og faciliteter af hensyn til navnlig børns trafiksikre færden. Som eksempler, der kan ses nærmere på, kan nævnes belysning og belægning af (cykel)stier, opførelse af skure el.lign. til fx skoler, lokale udviklingsmuligheder og friluftsfaciliteter.”

Generel øget regulering bør kun indgå i de tilfælde, hvor der er helt særlige behov.

Der bør i analysen foretages en ligelig analyse af fordele og ulemper af de nuværende bestemmelser, og en konsekvensanalyse af de forslag til ændringer, som er indeholdt i analysen. De samfundsmæssige hensyn og nødvendigheder i forhold til at sikre en fortsat produktion af træ må indgå som et væsentligt element i vurderinger og afvejning af hensyn.

Bemærkninger til dispositionen enkelte afsnit:

1.1 Skovlovens historik

En grundig gennemgang af Skovlovens historik, dens oprindelse i Fredskovsforeningen fra 1805 og de tilpasninger, som er sket gennem årene af blandt andet i formålsparagraffen, er en nødvendig forudsætning for at kunne overveje det hensigtsmæssige i at ændre Skovloven, herunder de grundlæggende naturmæssige, produktionsmæssige og samfundsmæssige/kulturelle formål som kommer til udtryk i Skovloven.

Dansk Skovforening har derfor en forventning om, at ministeriet med lovgennemgangen grundigt sætter rammen for den efterfølgende gennemgang af forslag og bestemmelser og redegør for, hvorfor loven har den udformning, som den har i dag, og de hensyn og overvejelser som ligger bag.

Skovloven har med sit lange liv haft stor betydning for landskab, produktion, naturværdi mv. Væsentlige ændringer, herunder i formålsbestemmelserne, bør derfor kun ske med dette for øje.

Det er et klart politisk mål, at Danmark skal dækkes af 20-25 procent skov. Skovloven er en væsentlig forklaring på, at skovarealet over generationer er nået op på 15 procent og årsagen til, at det politiske mål om 20-25 procent skov over en overskuelig tidshorisont kan indfris.

Et ønske om at sikre forsyningen træ var baggrund for etableringen af Fredskovsforordningen. Aktuelt er forsyning og specifikt forsyning af træ og kulstof igen væsentlige samfundsmæssige udfordringer. Det er udfordringer, som skal løses, blandt andet af hensyn til at kunne gennemføre en grøn omstilling og for at kunne råde over sikre, ikke-fossile energikilder.

1.2 Biodiversitet i skoven

Dansk Skovforening mener, at spørgsmålet om biodiversitet bør behandles med udgangspunkt i, hvordan biodiversiteten kan fremmes i skoven på den mest hensigtsmæssige måde. Det handler blandt andet om, hvordan biodiversitet konkret kan prioriteres samtidig med produktion af træ.

Det er nødvendigt, at lovgennemgangen tager udgangspunkt i fakta, i hvilket omfang og hvordan biodiversiteten i skovene er udfordret, ikke mindst i sammenligning med andre landskabstyper. Det er også nødvendigt, at lovgennemgangen forholder sig til effekten af tiltag som allerede er i gang, frivillige eller som følge af regulering.

Endeligt er det nødvendigt, at lovgennemgangen forholder sig til den udvikling skovdriften har gennemgået, herunder graden og effekten af bæredygtigheds certificeringen af skovene.

1.3 Metodeafsnit

Metodisk er det Dansk Skovforenings forventning, at der sker en saglig og ligelig analyse af fordele og ulemper af bestemmelserne i Skovloven og en konsekvensanalyse af de forslag til ændringer, som behandles. For at få et fuldt oplyst grundlag skal en sådan konsekvensanalyse foretages så den indeholder alle elementer: beskyttelse, administration, økonomi, lodsejerinteresser m.v.

2. Barrierer for biodiversitet

2.1.1 – 2.1.3:

Formålet med at ændre reglerne i skovloven skal efter Dansk Skovforenings overbevisning være for at skabe større fleksibilitet for ejerne i forhold til at fremme biodiversiteten:

- **Mulighed for bedre plads til andet end træproduktion (§§ 9-10)**

Det er i dag tilladt at have op til 10 procent af det fredskovpligtige areal til:

- stævningsdrift og skovgræsning (10%) og
- produktion med kort omdrift og (10%) og
- lysåbne naturarealer (10% udover det, der var lysåbent ved 2004-lovens vedtagelse)

Det betyder, at det i dag kræver dispensation, hvis der skal etableres større arealer med fx skovgræsning eller større lysåbne arealer. Det er et ønske, at det i konkrete – særligt velbegrundede – tilfælde kan blive lettere for ejeren at opnå dispensation til gennemførelse af sådanne projekter. Da skovlovens andre formål samtidig skal vægtes, ser vi derfor hellere, at dispensationspraksis lempes fremfor en generel tilladelse til at fravige kravene.

- **Hugstmodenhedskravet (§8)**

Det kunne give mening at se på kravet om hugstmodenhed før afdrift. Det er i dag tilladt at fravige princippet, hvis en skovejer ønsker at udnytte muligheden for at udlægge arealer til åbne naturarealer inden for den ovennævnte 10% grænse, hvilket er fornuftigt. Men det bør ses i et bredere perspektiv. Muligheden for at sikre en bedre hugstfølge på

ejendommen i forbindelse med udlæg af dele af skoven til biodiversitetsformål, kunne virke som et positivt incitament.

Det bør samtidig ændres, så det også vil blive muligt at fravige hugstmodenshedskravet i områder med tidligere stormfald, hvor det har været vanskeligt at opnå en fremtidig gunstig hugstfølge. Således bør der i sådanne – eller lignende – situationer lettere kunne opnås dispensation fra hugstmodenshedskravet. Reglerne skal således fortsat forhindre, at hele skovarealer fældes før hugstmodenhed med henblik på at opnå en kortsigtet økonomisk gevinst.

- **Øget fleksibilitet i Natura 2000-områder (bl.a. §16)**

Der bør gives bedre muligheder for at flytte rundt på de kortlagte arealer. Danmark er forpligtet til at sikre gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau og hverken på ejendomsniveau eller områdeniveau. For skovnaturtyperne er det anerkendt i Natura 2000-planerne, at det ikke nødvendigvis er de samme arealer der over tid skal bidrage til opfyldelse af forpligtelsen. En sådan ændring vil kunne føre til, at der på ejendomsniveau med tiden vil kunne samles kortlagte Natura 2000-bevoksninger i større enheder og dermed sikre større sammenhængende områder, samtidig med at administrationen af regler på disse ejendomme lettes.

- **Ekspropriation af Natura 2000-områder (§23)**

I dag kan Miljøministeren ekspropriere ejendom, hvis der er af væsentlig betydning for myndighederne at råde over denne for at realisere Natura 2000-skovplanen. Denne regel bør ændres. Dels bør det præciseres, at der også kan være tale om *en del af* en ejendom. Dels bør det ligeledes være en mulighed for en ejer at kræve ekspropriation, hvis driften af ejendommen (eller en del af denne) bliver vanskeliggjort i et urimeligt omfang. Erstatningen skal svare til handelsprisen for skoven *uden* restriktioner.

Dansk Skovforening skal henstille til at afsnit 2.1.1 – 2.1.3 prioriteres.

2.1.4. Forslag om nye krav til drift

I afsnit 2.1.4 er der lagt op til, at analysen skal behandle forslag til en lang række generelle reguleringer. Som nævnt i vores overordnede betragtninger finder vi det væsentligt, at lovgennemgangen har fokus på at fjerne barrierer for at udvikle og fremme biodiversitet i skoven, som kan skabe incitament for ejerne frem for at tænke i øget generel regulering.

Dansk Skovforening skal henstille til at analysen i dette afsnit indeholder en klar konsekvensanalyse af de foreslåede ændringer særligt i forhold til de erhvervsøkonomiske konsekvenser for skovejerne.

Således vil fx et samtidigt forbud mod jordbearbejdning og sprøjtning i skoven have store konsekvenser i forbindelse med foryngelse i skoven. Både gødsning og sprøjtning i skovene er

minimal og de steder, hvor det foretages, er det primært i forbindelse med foryngelse. Således vil der på de enkelte arealer være mellem 60 og 120 år imellem eventuelle behandlinger. Vi finder derfor at analysen skal indeholde en beskrivelse af omfanget af behandlingen. Det samme gør sig gældende for jordbearbejdningen, som på sammen måde udelukkende er aktuel i kulturfasen og der anvendes sjældent en dybdegående behandling. Dette vil dog være afhængig af jordtypen.

Et generelt krav om naturlig hydrologi og forbud mod dræning vil have betydende erhvervsøkonomiske konsekvenser og kan konflikte med vandløbslovgivningen.

Håndteringen af invasive arter håndteres allerede og bør ikke inkluderes yderligere i skovloven.

Forslagene om loft for andelen af indførte træer og forbud mod at konvertere væk fra hjemmehørende arter på gammel skovbund, forbud mod at omdanne værdifuld skovnatur til arealer med pyntegrønt og juletræer og forøgelse af mængden af gamle træer og dødt ved i skovene mener Dansk Skovforening bedre håndteres gennem at sikre en positiv incitamentstruktur frem for at indføre generel regulering.

2.2. Mulighed for at ophæve fredskovpligt af hensyn til gennemførelse af naturgenopretningsprojekter

Dansk Skovforening ser positivt på dette forslag. Fredskovsplikten er en meget stram arealbinding, og det er et ønske at dispensationspraksis for ophævelse af fredskovsplikten generelt bliver mere lempelig, fx så der ikke stilles krav om dobbelt så store vederlagsarealer, og at der i flere tilfælde kan gives dispensation til at ophæve fredskovsplikten fx i forbindelse med etablering af større naturområder, hvor der laves permanente reservationer til naturformål, hvor skovlovens bestemmelser ikke længere giver mening at opretholde.

2.3 Skovlovens formålsbestemmelse

Lovens formålsparagraf afvejer i dag hensyn mellem produktion, samfundsøkonomi, biodiversitet, natur, kulturhistorie, borgernes fritidsliv.

Dansk Skovforening mener, at det er afgørende, at skovlovens formålsparagraf fortsat afspejler skovens mange formål, og at man fastholder det helhedssyn på skovene i Danmark, som den nuværende formålsparagraf er udtryk for.

Det også afgørende, at den forvaltningsmæssige ramme for skovene ikke opsplittes og giver unødige byrder eller uklarheder.

Forsyning, herunder forsyning med træ og med kulstof, er en væsentlig samfundsmæssig udfordring. En løsning heraf er en forudsætning for den grønne omstilling og for adgangen til en sikker forsyning med ikke fossil-energi. For Dansk Skovforening er det derfor åbenlyst, at det samfundsmæssige behov for træ betyder, at produktion af træ skal fastholdes i formålsparagraffen som et af skovens nødvendige formål

2.4. Bedre beskyttelse af skov, der ikke er fredskov

Dansk Skovforening mener at denne analyse først og fremmest bør indeholde en analyse af truslerne mod disse skove og deres omfang. Vi mener, at der allerede i kravene til VVM screening og bekendtgørelsen om biomassehåndbogen er en lang række krav, der sikrer skove, der ikke er fredskov.

Hvis formålet er at sikre den biodiversitetsmæssige værdi for disse arealer, mener vi at der bør tænkes i at lave positive incitament for at bevare dem, som fx at lade dem tælle med i landbrugets krav til udlæg af 4% af omdriftsarealet (GLM 8).

2.5. Tilskud og bedre rådgivningsindsats

Dansk Skovforening finder det helt væsentligt at dette indgår i analysen

3. Barrierer for adgang og friluftsliv

3.1 Belysning og belægning af cykelstier

Belysning kan være til ulempe for dyrelivet, og må derfor benyttes med omtanke.

3.2 Skure og lign. til fx skoler, lokale udviklingsmuligheder og friluftsfaciliteter

Hvis en ejer vælger at udlægge arealer til biodiversitetsformål, og de dermed ikke længere kan bidrage til indtjeningen på ejendommen, er der behov for nye muligheder for forretningsudvikling. En moderniseret og mere rummelig fortolkning af begrebet "driftsmæssigt nødvendigt byggeri" i § 11 vil give de muligheder, som både samfundet og skovbruget har behov for:

- Bedre muligheder for opførelse af små hytter til fx friluftaktiviteter, herunder jagt.
- Mulighed for opførelse af små arbejdsskure i skove ned til 10 ha.
- Mindre detaljerede regler for udformningen/kravene til skovbørnehaver og arbejdsskure, hvor der for arbejdsskure i dag er en max.-højde, der vanskeliggør/umuliggør opbevaring af lange redskaber i kippen, forbud mod terrasser m.v.
- Bedre muligheder for modernisering af eksisterende boliger.
- Utidssvarende og nedslidte boliger bør kunne nedrives med en genopførelsesret i en periode på 20 år. Det vil give en tiltrængt oprydning blandt de nedslidte huse, som i dag skæmmer landskabet samtidig med, at et eventuel senere behov for bygningen vil kunne imødekommes.

Med venlig hilsen

Tanja Blindbæk Olsen og Astrid Søborg